

Utbildningsinspektion i Skuttunge skola och Björklinge kyrkskola, förskoleklass och grundskola årskurs 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av rektorsområdet	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	6
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	11

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Skuttunge skola och Björklinge kyrkskola den 7 respektive den 14-16 februari 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år. Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapporering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Skuttunge skola och Björklinge kyrkskola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Skuttunge skola och Björklinge kyrkskola intervjuades rektor, biträdande rektor, förskollärare, fritidspedagoger, lärare, elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i förskoleklass samt årskurs 1–6. Informella samtal fördes med elever och personal i samband med lektionsbesöken. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av rektorsområdet

Skuttunge skola	Antal barn/elever
Förskoleklass	12
Grundskola	90

Björklinge kyrkskola	Antal barn/elever
Förskoleklass	62
Grundskola	511

Skuttunge skola och Björklinge kyrkskola utgör ett gemensamt rektorsområde. Skuttunge skola ligger några kilometer sydväst om samhället Björklinge och Björklinge kyrkskola är centralt belägen i själva samhället. Vid båda skolorna finns förskoleklass och grundskola årskurs 1–6 samt skolbarnsomsorg. Den sistnämnda behandlas i den övergripande kommunrapporten. Elevunderlaget är vikande vid båda skolorna. Efter årskurs 6 fortsätter flertalet elever i Björkvallsskolan, där de redan tidigare haft undervisning i moderna språk och idrott och hälsa.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Skuttunge skola och Björklinge kyrkskola och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Den pedagogiska verksamheten vid de två skolorna är i huvudsak av god kvalitet. Eleverna känner sig trygga och värdegrundsarbetet fungerar generellt väl, och så gör även arbetet med elevernas delaktighet genom elevråden. Skolorna har väl fungerande rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd och ett systematiskt kvalitetsarbete har påbörjats.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolorna inom följande områden:

- Åtgärder bör sättas in för att öka elevernas måluppfyllelse i engelska, matematik och svenska inom rektorsområdet.
- Skolorna bör följa upp elevernas kunskapsutveckling i samtliga kursplaners ämnen samt redovisa resultaten av utvecklingen av normer och värden och läroplanens mål att sträva mot.
- Elevernas inflytande över det egna lärande bör stärkas.
- Elevernas kännedom om målen för utbildningen bör förbättras.
- Skolorna bör vidta åtgärder för att öka elevernas trygghet, då förflyttning sker mellan skolor och undervisning äger rum utanför den egna skolan.
- Björklinge kyrkskola bör se över elevernas efterlevnad av gemensamma regler.
- Skolorna bör se över hur stöd ges och utveckla innehållet i åtgärdsprogrammen.

- Rektor bör aktualisera och implementera de mål och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Inspektörerna bedömer att nedan angiven brist snarast skall åtgärdas.

- Undervisningen i ämnet hem- och konsumentkunskap bedrivs till viss del i hemmet utan lärares ledning. (1 kap. 2 § skollagen)

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Kunskaper

Skuttunge skola

Tabell 1, Nationella ämnesprov för år 5 i Skuttunge skola. Tabellen anger andel elever som, enligt statistik från skolan, uppnått målen vid samtliga av provens delmoment.

	År 2003	År 2004	År 2005
Engelska	Uppgift saknas	89 %	78 %
Matematik	"	89 %	28 %
Svenska	"	84 %	72 %

Av tabellen ovan framgår resultaten av de nationella ämnesproven vid Skuttunge skola de sista två åren. Det bör påpekas att antalet elever i årskurs 5 vårterminen 2005 var knappt 20, så resultaten bör tolkas med en viss försiktighet. Tabellen visar att skolans resultat ligger exceptionellt lågt i matematik för år 2005. Med anledning av detta har skolan vidtagit olika åtgärder såsom kompetensutveckling för personalen i matematik samt gjort en översyn av läromedel och elevernas scheman. Dessutom har diskussioner genomförts för att öka samsynen och få "en röd tråd" i ämnet. Inspektörerna bedömer det som positivt att skolan vidtagit åtgärder med anledning av det låga resultatet i matematik och det är viktigt att detta arbete fortgår. Därutöver bör en analys göras av resultaten i engelska och svenska, så att erforderliga åtgärder kan sättas in även där för att öka elevernas måluppfyllelse.

Eleverna känner till att det finns mål för vad de skall lära sig i skolan. Särskilt tydligt blir det i matematik och svenska, där ett slags träd med olika delmål används för respektive ämne, där eleverna kan fylla i hur långt de nått i sin utveckling. De övriga kursplanernas mål och läroplanens övergripande mål är däremot mindre kända av eleverna. Detta kommer enligt personal och skolledning att åtgärdas i och med de individuella utvecklingsplanerna, som skolan kommer att arbeta vidare med under vårterminen. Inspektörerna bedömer det vara positivt att skolan på ett tydligt sätt konkretiserat målen i matematik och svenska, så att dessa är tydliga för eleverna och att skolan bör fortsätta det påbörjade arbetet med att förtydliga målen för utbildningen.

*Björklinge kyrkskola***Tabell 2, Nationella ämnesprov för år 5 i Björklinge kyrkskola. Tabellen anger andel elever som, enligt statistik från skolan, uppnått målen vid samtliga av provens delmoment.**

	År 2003	År 2004	År 2005
Engelska	Uppgift saknas	87 %	76 %
Matematik	%	60 %	54 %
Svenska	%	72 %	68 %

Av tabellen ovanframgår resultaten av de nationella proven för år 2004 och 2005. Resultaten i matematik är för båda åren anmärkningsvärt låga. Detta har medfört att man efter diskussioner på skolan har bytt läromedel i årskurs 4–6 i ämnet och påbörjat en kompetensutveckling för personalen. Dessutom har lärares samsyn vid bedömning av proven diskuterats, och skolan försöker också utveckla pedagogiken med mera praktiska inslag som t.ex. ”matteprat”, vilket innebär att eleverna under lärarens ledning för samtal om matematik. Inspektörerna bedömer att det är positivt att olika åtgärder vidtagits för att komma till rätta med det låga resultatet i matematik och att arbetet bör fortsätta. Samtidigt bedömer inspektörerna att även resultaten i engelska och svenska bör förbättras och att skolan bör vidta åtgärder för detta.

Elevernas kännedom om målen för utbildningen bedöms variera inom skolan men är generellt på en låg nivå. Vid lektionsbesöken arbetar eleverna ofta flitigt med olika uppgifter. Varför de arbetar med det de gör, förklarar de med att läraren har sagt det, eller att det står på tavlan. Se vidare nedan under rubriken ”Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen”. Inspektörerna bedömer att elevernas kännedom om målen bör förbättras och att skolan på ett konkret sätt bör förtydliga vilka mål som gäller för utbildningen.

Gemensamt för skolorna

Vid besöket i förskoleklasserna syns exempel på en god balans mellan skolförberedande och estetiskt, fritt arbete. Eleverna i förskoleklassen ges, enligt inspektörernas bedömning, möjlighet till utveckling och lärande och en grund för fortsatt skolgång.

En samlad bedömning av elevernas kunskapsutveckling i fler ämnen än svenska, engelska och matematik saknas på skolorna. Denna kunskap finns hos enskilda lärare och delges elever och föräldrar vid utvecklingssamtalen men ligger inte till grund för analys och förbättring av verksamheten i stort. Som en konsekvens av detta är det därför svårt att bedöma hur den totala måluppfyllelsen ser ut inom rektorsområdet. Skolorna har inte heller någon vetskap om pojkar och flickor når likvärdiga resultat. Av läroplanen framgår att läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt skall utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. Inspektörerna bedömer att skolorna bör finna former för att få en samlad bild av elevernas kunskapsutveckling i samtliga kursplaners ämnen på övergripande skolnivå.

Resultatet av arbetet med normer och värden

Skuttunge skola

Tryggheten och stämningen vid skolan upplevs av samtliga intervjuade som mycket god, och föräldrarna betonar den harmoniska miljön och det positiva i att all personal känner alla elever vid deras namn. Att skolan torde vara en trygg plats tyder också resultatet på i kommunens trygghetsenkät. Kvalitetsmedelvärdet år 2004 och 2005 är 3,5 respektive 3,7 på en skala ett till fyra, där fyra är högsta värde. Eleverna reser till Björkvallsskolan för undervisning i idrott och hälsa och moderna språk. Resan fungerar enligt utsagor väl, men många elever ger uttryck för en otrygghet, då de vistas på den större skolan och det bemötande de får där. Inspektörerna bedömer att Skuttunge skola uppvisar ett gott resultat av arbetet med normer och värden, och att skolan är mycket trygg. Däremot bör åtgärder vidtas för att förbättra elevernas arbetsmiljö, då undervisning bedrivs utanför den egna skolan.

Resultatet i kommunens delaktighetsenkät visar en markant skillnad mellan 2004 och 2005 för Skuttunge skola. Värdena är för de två åren 2,5 respektive 3,3 vilket utgör en avsevärd förbättring på en skala mellan ett till fyra, där fyra är högsta värde. Detta förklaras av personal och ledning att man mera konsekvent har gjort tydligt för eleverna deras rätt till inflytande i skolan. Inspektörerna bedömer att det är positivt att skolan börjat medvetandegöra eleverna om vad inflytande innebär och att detta arbete bör fortsätta, så att elevernas inflytande över sitt eget lärande ytterligare kan förbättras.

Björklinge kyrkskola

Skolan upplevs i stort som trygg av eleverna. Kvalitetsmedelvärdet i kommunens trygghetsenkät är 3,5 för de två senaste åren. Eleverna ger dock uttryck för att incidenter kan förekomma på skolgården, vilka medför att utemiljön kan kännas mindre trygg. Skolan har därför infört ett system med västar för personal som tjänstgör ute under elevernas raster, så att de vuxna lätt skall kunna identifieras av eleverna vid behov. Detta upplevs som mycket positivt av alla på skolan och inspektörerna bedömer detta som ett förbättrat resultat. Inspektörerna har också fått signaler om att i synnerhet de yngre barnen känner sig otrygga när de ska förflytta sig till Björkvallsskolan för undervisning i idrott och hälsa och den atmosfär som där råder. Skolan bör därför åtgärda detta, så att eleverna känner sig trygga vid förflyttning mellan skolorna.

Inspektionen visar att eleverna ges möjlighet till inflytande över verksamheten i stort genom elevrådet som finns för årskurs 3–6. Resultatet på kommunens delaktighetsenkät visar ett ökat kvalitetsmedelvärde från år 2004 till år 2005, från 2,9 till 3,1 på en skala mellan ett och fyra där fyra är högsta värde. Som nämnts ovan varierar elevernas kännedom om målen, vilket medför att inflytandet över det egna lärandet varierar. Eleverna beskriver att inflytandet ofta kan bestå i att välja ordning på ett antal arbetsuppgifter, som läraren har bestämt skall utföras under en viss tidsperiod. Särskilt de äldre eleverna hävdar att deras möjlighet till delaktighet minskar med stigande ålder. Enligt inspektörerna bör skolan öka elevernas möjligheter till inflytande över sitt eget lärande.

Sammanfattning

Inspektionen visar att miljön för lärande och tryggheten är god eller mycket god inom rektorsområdet.

Eleverna har möjligheter att påverka verksamheten i stort, men deras inflytande över det egna lärande bör stärkas. Vidare framkommer att elevernas kännedom om målen för utbildningen bör förbättras, liksom måluppfyllelsen i engelska, matematik och svenska. Skolorna bör också finna system för att få en samlad bild av elevernas kunskapsutveckling i samtliga kursplaners ämnen på övergripande skolnivå. Slutligen bör elevernas arbetsmiljö förbättras vid förflyttning, och då undervisning äger rum på Björkvallsskolan.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

Båda skolorna deltar sedan hösten 2005 i den särskilda satsning med hälsoinriktning som gjorts inom norra skolområdet i kommunen. I projektet, som ser människan utifrån en helhetssyn, har skolorna gjort en extra satsning på värdegrundsarbete. Kompetensutvecklingsdagar har genomförts med personalen. Varje klass har en värdegrundslektion per vecka inlagd i schemat. Den tiden används bl.a. till ”kompissamtal”, ”kill- och tjej snack”, ”projekt Charlie” och ”EQ-verkstan”. De två sistnämnda är olika metodmaterial för värdegrundsarbete i grundskolan. Bland annat har elever deltagit i ett slags interaktiv teater, där de kunnat stoppa händelseförloppet och påverka utvecklingen. Organisationen Friends har utbildat skolornas kamrattstödare. Dessa finns i varje klass och fungerar som extra ögon och öron åt antimobbningsteamet, som kontinuerligt gör avstämningar hur atmosfären är på respektive skola. Inspektörerna bedömer att värdegrundsarbetet generellt är av god kvalitet inom rektorsområdet. I detta sammanhang vill inspektörerna påminna om lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, som trädde i kraft den 1 april 2006 och som bland annat innebär att skolornas program mot kränkande behandling skall ersättas av en likabehandlingsplan.

Skuttunge skola

Eleverna är medvetna om honnörsorden i Skuttunge skolas värdegrund: ansvar, empati, hänsyn och trygghet. Vid samtal framkommer att eleverna, även de yngre, har en uppfattning av innebörden i orden, och vad det innebär för deras agerande. Vid lektionsbesök noteras även att värdegrundsorden finns tydligt anslagna och synliggjorda i klassrummen. Vid inspektionstillfället hade skolan ett handlingsprogram mot kränkande behandling i enlighet med Lpo 94, men detta behandlade dock inte kränkningar mellan vuxen och elev. Se ovan angående likabehandlingsplan.

Enligt eleverna kan de påverka verksamheten i stort genom klassråd och elevråd. Bland annat nämns planeringen av en ”kill/tjejdag”. När det gäller ansvar och inflytande över det egna lärandet menar eleverna att de inte kan påverka så ofta, utan att det är läraren som bestämmer.

Elevrådet träffas varje månad, och där diskuteras frågor som lyfts i klassråden. Det goda resultatet på delaktighetsenkäten, som omnämndes tidigare, kan till viss del bero på att lärarna gjort det tydligt att klassrådet är ett forum, där eleverna kan vara med och påverka sin arbetsmiljö. Inspektörerna ser detta som positivt och bedömer att arbetet med att ge eleverna inflytande över verksamheten i stort fungerar väl.

Björklinge kyrkskola

Vid Björklinge kyrkskola har en arbetsgrupp nyligen sammanställt ett utkast till värdegrund, där de fyra orden trygghet, ansvar, hänsyn och empati är ledord. Som bilaga finns ett antal punkter med "hur-meningar", som exemplifierar på vilket sätt värdegrundsarbetet skall bedrivas på skolan. Det åligger nu alla anställda att ta ställning till det som uttrycks i dokumentet och att dra slutsatser utifrån detta. Såväl arbetet mot kränkande behandling som skolans handlingsplan bedöms vara av god kvalitet. Se dock ovan angående likabehandlingsplan.

Från elevhåll framförs synpunkter på hur de gemensamma reglerna vid skolan efterlevs. Eleverna menar att det är fritt fram för vissa elever att strunta i regler, och att personal reagerar på olika sätt vid regelbrott. I läroplanen betonas skolans uppgift när det gäller att förmedla och hos eleverna förankra grundläggande värden. Att efterleva gemensamma regler och att följa upp incidenter, som inte är i överensstämmelse med dessa regler är en grundläggande uppgift för vuxna i samvaron med barn och unga. Skolan bör därför beakta detta i det fortsatta värdegrundsarbetet. Arbetet med att ge eleverna möjlighet till inflytande genom formella forum såsom elevråd fungerar i stort väl. Klassråd förekommer dock inte med kontinuitet i alla klasser, enligt elevernas utsagor. Det finns inget krav i skolförfattningarna att vare sig klass- eller elevråd skall hållas på skolorna, men det är ett sätt att förmedla kunskapen till eleverna hur man arbetar i demokratiska former, liksom det är ett forum för eleverna att kunna påverka verksamheten i skolan i stort. Inspektörerna bedömer att skolans arbete kan stärkas i denna del.

Under rubriken "Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet" har även former för samverkan med föräldrar granskats. Inspektörerna har bedömt att detta arbete är av god kvalitet på båda skolorna.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Skuttunge skola

Skolan är indelad i två arbetslag: det röda huset som består av elever från förskoleklass till och med årskurs 3 samt av det gula huset, årskurs 4–6. Klasserna är åldersblandade, men i vissa ämnen bedrivs undervisningen åldershomogent. Samverkan sker mest inom lagen, bl.a. genom att lärare med kompetensen svenska/samhällsorienterande ämnen arbetar parallellt med lärare i matematik/naturorienterande ämnen. På så sätt kan man gå in i varandras klasser och nyttja varandras kompetens.

Björklinge kyrkskola

För några år sedan fanns fem arbetslag vid skolan och dessa fungerade i princip självständigt, som fem skolor i skolan, och kunde ha sin egen pedagogik. Inspektörerna noterar att det fortfarande finns rester kvar av denna stora pedagogiska frihet i organisationen.

I dag är skolan organiserad i tre arbetslag, som leds av varsin arbetslagsledare. Lagen arbetar med eleverna i fyra byggnader, och där finns barn från samtliga årskurser. Till övervägande del bedrivs undervisningen åldershomogent i ett klasslärarsystem. I någon klass ansvarar lärare med olika kompetens för undervisningen i samma klass. Årskurs 1 och 2 har idrott- och hälsa tillsammans, för att möjliggöra delning av klassen, så att klassläraren kan arbeta koncentrerat med ett färre antal elever. Eleverna på skolan anser att datorer används mycket sporadiskt i undervisningen. De menar att arbete med hjälp av informationsteknik kan förekomma som ett slags belöning i stället för som ett naturligt hjälpmedel i lärandet. Skolan kan därför göra en översyn hur den moderna informationstekniken kan bli ett mera naturligt inslag i undervisningen.

Gemensamt för skolorna

Vid besöken i verksamheten på båda skolorna noterar inspektörerna att eleverna generellt arbetar på egen hand med olika arbetsuppgifter. Vad de skall göra kan vara uppskrivet på tavlan, eller så kan de ha något slags arbetsschema att följa. Att eleverna arbetar enskilt verkar vara det förhärskande arbetssättet. Vid samtal framkommer dock att de många gånger inte vet, varför de arbetar just med de uppgifter de har framför sig. Som tidigare nämnts bör elevernas kännedom om målen för utbildningen förbättras. En god kännedom om målen är, enligt inspektörerna, en viktig förutsättning för diskussioner om hur dessa bäst kan nås och på sätt ge efterverkningar på arbetssätt och arbetsformer. Skolorna har tagit fram en individuell utvecklingsplan, som skall börja användas under vårterminen 2006. Enligt ledning och personal kommer målen för varje elev att tydliggöras i denna. Inspektörerna bedömer detta som positivt.

Undervisningen i hem- och konsumentkunskap fungerar på varierande sätt vid de två skolorna. För de yngre eleverna bedrivs undervisningen i skolan. För de äldre har skolorna ett system, vilket innebär att den teoretiska undervisningen bedrivs i skolan, medan eleverna får en del av de praktiska momenten som hemuppgifter. Inspektörerna bedömer att det sätt som skolorna organiserat undervisningen i hem- och konsumentkunskap inte är förenligt med skollagens bestämmelser om lika tillgång till utbildning i det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. Skolorna måste därför åtgärda detta. Det kan också påpekas att lärare har framfört synpunkter att man kan känna en viss osäkerhet som pedagog, då man anser att man inte fullt ut besitter erforderliga ämneskunskaper för att kunna bedriva en kvalitativ god utbildning i ämnet.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Eleverna testas i matematik och svenska i alla årskurser på skolorna för att elever i behov av stöd skall kunna identifieras. En samverkan finns inom rektorsområdet mellan speciallärarna, då samma tester används och genom projektet ”Röda tråden”, som innebär att ett ämne skall ges en kontinuitet genom årskurserna. Eleverna går oftast från klassen för att få hjälp, något som eleverna upplever som en förmån. Inspektionen visar att skolorna har väl fungerande rutiner för att upptäcka elever i behov av stöd. Rektorsområdet har från höstterminen enhetliga underlag till åtgärdsprogram. Inspektörerna bedömer dock att åtgärdsprogrammen bör utvecklas, så att de blir levande verktyg för den enskilde eleven med tydligt satta mål.

Skuttunge skola

Stöd i matematik och svenska har prioriterats utifrån resultaten på de nationella ämnesproven. I engelska får de elever som inte nådde målen hjälp genom att de undervisas i en mindre grupp. Av kvalitetsredovisningen 2005 framgår att skolan anser stödet i engelska vara bristfälligt och att det inte ryms inom befintliga resurser. Av skollagen framgår att särskilt stöd skall ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Att hänvisa till bristfälliga resurser är inte förenligt med författningarna, och inspektörerna bedömer därför att skolan bör se över hur stöd i andra ämnen än matematik och svenska ges till elever i behov av detta.

Björklinge kyrkskola

Vid Björklinge kyrkskola finns s.k. ”språkpool” för extra stöd i ämnet svenska. Fem speciallärare/specialpedagoger finns vid skolan. I ett arbetslag ingår en s.k. samverkansgrupp med elever från årskurs 5–7, vilka är inskrivna i särskolan eller har behov av särskolepedagogik. Undervisningen där bedrivs av en förskollärare, en fritidspedagog och en grundskollärare. En liten grupp i årskurs 4–5 har även startat i januari 2006. I många klasser finns också resurspersoner i form av elevassistenter. I de diskussioner som förts vid inspektionen framkommer att bristen på lokaler ses som ett hinder för delning av klasser och möjligheter att ge stöd. Inspektörerna bedömer att skolan sammantaget har goda resurser för individanpassning och stöd. Som tidigare framgått är elevernas måluppfyllelse på de nationella ämnesproven låg. Skolan bör därför utifrån en analys av effekterna av insatta resurser diskutera hur stödet bäst kan organiseras för att öka elevernas måluppfyllelse.

Utvärdering av lärandet och bedömning*Skuttunge skola*

Vid utvecklingssamtalen används de s.k. träden i matematik och svenska för att på ett tydligt sätt visa den enskilda elevens kunskapsutveckling i dessa ämnen. Både elever och föräldrar uppger att de i stort får en god bild av elevens utveckling i övriga ämnen, fast kvalitén på samtalen uppges variera från lärare till lärare. Önskemål framförs från föräldrar att elevernas målbeskrivningar i den individuella utvecklingsplanen bör utarbetas vid själva samtalet och vara tydliga för elever och föräldrar och inte skrivas av läraren i efterhand. Föräldrar saknar även information om elevernas studieresultat i den undervisningen som genomförs på Björkvallsskolan. Inspektörerna bedömer att utvecklingssamtalen överlag fungerar väl. Skolan bör dock uppmärksamma den nya förordningen om individuell utvecklingsplan och arbeta för att den samlade informationen till föräldrarna om elevernas studieresultat förbättras.

Björklinge kyrkskola

Föräldrar och elever är nöjda med den information som ges vid utvecklingssamtalen fast kvalitén på samtalen upplevs variera mellan olika lärare. Informationen anses vara heltäckande, men det framgår även här att det kan vara oklart vilka mål det är som eleverna egentligen skall uppnå. Även Björklinge kyrkskola bör uppmärksamma den nya förordningen om individuell utvecklingsplan.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Skolorna har påbörjat ett systematiskt kvalitetsarbete. Diskussioner har förts bland personalen inför framtagandet av kvalitetsredovisningen.

Inspektörerna kan också notera att kvalitetsredovisningarna börjat användas som instrument för att förbättra elevernas resultat. Däremot finns ännu inte någon systematisk uppföljning och analys av de samlade kunskapsresultaten och utvecklingen av normer och värden samt av elevernas utveckling mot läroplanens mål att sträva mot. Inspektörerna bedömer att skolorna har kommit en god bit på väg i sitt systematiska kvalitetsarbete, vilket är positivt. Fortsättningsvis bör dock skolorna redovisa en mera heltäckande bild av de samlade resultaten, analysera dessa och sätta in eventuella åtgärder för att öka måluppfyllelsen.

Skolledning och intern kommunikation

Skuttunge skola

Rektor besöker skolan konsekvent en dag per vecka. Vid skolan finns en lärare som fungerar som platschef. Uppdraget består i att vara ett slags arbetslagsledare med utvecklingsansvar. Enligt personalen har rektor ett förtroende för lärarna och stöttar och backar upp det pedagogiska arbetet. Inspektörerna bedömer att rektor är väl förtrogen med verksamheten.

Björklinge kyrkskola

Förutom rektor finns en biträdande rektor i ledningen. De har delat upp arbetet med de tre arbetslagen mellan sig. Arbetslagen leds av en arbetslagsledare. Rektor, biträdande rektor och de tre arbetslagsledarna utgör skolans ledningsgrupp och träffas varje vecka. Från höstterminen 2005 finns ett förtydligande av vad som ingår i uppdraget som arbetslagsledare. Trots detta framkommer vid inspektionen att det finns meningsskiljaktigheter vid skolan vad dessa personers uppdrag består av och vilket mandat de har. Synpunkter framförs också vid inspektionsbesöket att det vore positivt om rektor kunde vara mera synlig ute i verksamheten. Sammantaget bedömer inspektörerna att rektor är förtrogen med verksamheten vid skolan. Ett förtydligande av vilket ansvar och mandat medlemmarna i ledningsgruppen har kan dock vara på sin plats.

Under rubriken ”Skolledning och intern kommunikation” har även rektorns ansvar för den pedagogiska och administrativa utvecklingen bedömts. Inspektörerna har bedömt att dessa områden är av god kvalitet. Vidare har granskats ansvarsfördelningen mellan huvudmannen och skolans ledning. Vid inspektionen framkommer här att rektor ännu inte fått återkoppling på skolornas kvalitetsredovisningar.

Sammanfattning

Den pedagogiska verksamheten inom rektorsområdet bedöms huvudsakligen vara av god kvalitet. Värdegrundsarbetet har kommit olika långt men fungerar väl, så även arbetet med delaktighet genom framför allt elevråden. Skolorna har väl fungerande rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Det systematiska kvalitetsarbetet är på god väg. Rektor är förtrogen med sitt ansvarsområde. Det finns dock behov av förbättringar inom följande områden: skolorna bör se över hur stöd ges till elever i behov av detta, åtgärdsprogrammen bör utvecklas och skolorna bör fortsättningsvis redovisa en mera heltäckande bild av de samlade resultaten. Efterlevnaden av gemensamma regler bör förbättras Björklinge kyrkskola. I ett avseende arbetar skolorna inte i enlighet med författningarna.

Det gäller hur undervisningen bedrivs i ämnet hem- och konsumentkunskap, vilket inte är förenligt med skollagens bestämmelser om lika tillgång till utbildning i det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. Skolorna måste därför åtgärda detta.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till grundskolans utbildning och information om utbildning

Skuttunge skola

Inspektionen visar att informationen inom och om skolan fungerar väl. Föräldrarna betonar det positiva med den omedelbara återkoppling, som skolan ger då något hänt. De efterlyser dock en aktuell hemsida.

Björklinge kyrkskola

Inspektionen visar att informationen inom och om skolan varierar, och hur information kommer hemmen till del är beroende på enskilda lärare. Generellt har dock informationen förbättrats sedan rektorn tillträdde för något år sedan, enligt föräldrarna, men de har också här önskemål att informationstekniken skulle kunna nyttjas mera med e-post och en aktuell hemsida.

Gemensamt för skolorna

Synpunkter har framförts till inspektörerna hur övergångarna till Björkvallsskolan fungerar, när eleverna skall börja i årskurs 7. Bland annat upplevs det att information kommit sent. Inspektörerna bedömer att rektor kan undersöka och utveckla detta tillsammans med Björkvallsskolan, så att övergången och kontinuiteten i elevernas skolgång blir så god som möjligt.

I den nationella timplanen för grundskolan anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Vidare anges i författningarna att undervisningen till sitt innehåll och sin inriktning skall vara förenlig med målen i den kursplan eller de kursplaner som regeringen fastställt för det ämne eller de ämnen som utgör elevens val. På Skuttunge skola genomförs elevens val i form av teman för eleverna under 6-10 veckor. Vid Björklinge kyrkskola används två timmar per vecka till elevens val. Eleverna säger att de då kan välja mellan olika aktiviteter så som att räkna, skriva och spela spel. I vilken utsträckning de teman och aktiviteter som erbjuds är kopplade till kursplanernas ämnen är enligt inspektörernas bedömning oklart. Skolorna kan därför se över undervisningen i elevens val, så att innehållet i de ämnesområden som utgör elevens val är förenliga med målen i kursplanerna.

Under rubriken ”Tillgång till grundskolans utbildning och information till utbildning” har även tillgången till utbildning såsom modersmålsundervisning, svenska som andraspråk och språkval bedömts.

Vidare har eventuella kostnader i verksamheten bedömts. Inspektörerna har bedömt att tillgången till utbildning inom dessa områden är god och att inga kostnader föreligger.

Personal

Samtliga lärare på skolan har pedagogisk högskoleutbildning och relevant ämnesutbildning. Detta till trots framkommer i inspektionen att lärarnas kännedom om de mål och föreskrifter som gäller för verksamheten är skiftande, varför inspektörerna bedömer det som angeläget att dessa aktualiseras och implementeras ytterligare. Under rubriken "Personal" har även skolledares utbildning samt lärare med speciell kompetens som exempelvis speciallärare bedömts. Inspektörerna har bedömt att tillgången inom dessa områden är god.

Läromedel, pedagogiska materiel och utrustning

Under rubriken "Läromedel, pedagogiska materiel och utrustning" har resurser såsom böcker, skrivmateriel och andra hjälpmedel samt läromedel, datorutrustningen och lokalerna bedömts. Inspektörerna har bedömt att de materiella resurserna gör det möjligt att genomföra utbildningen.

Sammanfattning

Inspektörerna anser att tillgången till och information om utbildning vid Skutunge skola och Björklinge kyrkskola generellt är god. Även de materiella resurserna är goda. Också personalens kompetens bedöms som god. Ett utvecklingsområde är dock att kännedomen om målen för utbildningen bör förbättras hos personalen inom rektorsområdet.

Datum	Ort
2006-11-01	Stockholm

Nils-Åke Andersson
Pia-Lotta Sahlström